

คำนำ

วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จัดการเรียนการสอนสาขาวิชาชีพครูด้านนาฏศิลป์และดนตรี ผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อฝึกประสบการณ์การสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดจันทบุรีและภาคตะวันออก ในการเตรียมความพร้อมสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูที่ต้องฝึกประสบการณ์การสอนในสถานศึกษาต่างๆ นักศึกษา จำเป็นต้องเลือกสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับสาขาวิชาด้านนาฏศิลป์และดนตรี ให้เหมาะสมกับวัยหรือระดับชั้นของผู้เรียน

การจัดการความรู้(knowledge Management : KM) เป็นหน้าที่หลักสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นองค์ความรู้ ออกมาในรูปแบบของเอกสารทางวิชาการโดยมีการดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติของการจัดการความรู้ การคัดเลือกหัวข้อในการจัดการความรู้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและดำเนินการเพื่อเลือกหัวข้อที่มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้หรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ดีเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ที่สนใจการจัดการความรู้ได้ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติ 7 ขั้นตอน โดยได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์การสอน บุคลากรของวิทยาลัยฯ และบุคลากรภายนอก จนสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยหวังว่าองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจะถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาด้านนาฏศิลป์และดนตรี เพื่อเป็นการส่งเสริมการเลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรีต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

หลักการและเหตุผล	1
รายงานผลการดำเนินการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน	3
สรุปผลการปฏิบัติการและเปลี่ยนเรียนรู้ KM ด้านการจัดการความรู้	5
เรื่อง การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี	
แผนปฏิบัติงานการจัดการความรู้ (KM) ด้านการจัดการความรู้	6
เรื่อง การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี	
สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการจัดการความรู้ด้านการจัดการความรู้	10
เรื่อง การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี	
ข้อเสนอแนะด้านการจัดการความรู้ เรื่อง การเลือกสื่อที่เหมาะสม	13
กับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี	
ภาคผนวก	

หลักการและเหตุผล

การจัดการความรู้ เรื่อง การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี

วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จัดการเรียนการสอนสาขาวิชาชีพครูด้านนาฏศิลป์และดนตรี ผลิตนักศึกษาเพื่อฝึกประสบการณ์การสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดจันทบุรีและภาคตะวันออก การเตรียมความพร้อมสำหรับนักศึกษาที่ต้องฝึกประสบการณ์สอนในสถานศึกษา เพื่อเลือกสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับสาขาวิชาด้านนาฏศิลป์และดนตรี ให้เหมาะสมกับวัยหรือระดับชั้นของผู้เรียน เป็นสิ่งที่จำเป็น ประเด็นปัญหาที่พบคือนักศึกษาฝึกประสบการณ์สอนด้านทักษะการปฏิบัติดนตรีและนาฏศิลป์โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบตัวต่อตัว ขาดการใช้สื่อเสริมที่จะให้ผู้เรียนนำมาทบทวนด้วยตนเองนอกเวลาเรียน หรือที่บ้าน บางครั้งมีการเลือกสื่อออนไลน์อย่างไม่เหมาะสม เช่น การใช้สื่อ VDO Graphics เพลงสำหรับเด็กประกอบการสอนแต่ภาพที่สื่อในวิดีโอไม่สอดคล้องกับท่ารำ หรือการนำสื่อออนไลน์มาใช้โดยไม่คัดกรองเนื้อหาให้ถูกต้อง สื่อการสอนบางสื่อขาดความสมบูรณ์

เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่มีเนื้อหาบิดเบือน จึงสร้างความรู้ที่ผิดๆ ติดตัวผู้เรียนไปอีกนาน ประเด็นที่น่าสนใจคือ การคัดลอกสื่อการสอนมาใช้โดยไม่อ้างอิงเจ้าของผู้ผลิตสื่อ แม้ว่าจะเป็นการเผยแพร่ด้านการศึกษา แต่ผู้นำมาใช้ต้องมีจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการให้อักษรเครดิต หรืออ้างอิงไว้ท้ายเรื่อง สิ่งจำเป็นเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรตระหนัก เพราะสื่อการสอนมีอยู่หลากหลายประเภทในโลกปัจจุบัน นอกจากความรู้ในทางทฤษฎีด้านการรับรู้ของผู้เรียน และการเลือกใช้สื่อที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์สอนต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจแล้ว การเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติที่สามารถใช้ได้จริงเป็นที่ยอมรับจากครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์และดนตรี มีองค์ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวผู้ใช้สื่อการสอนนั้น สามารถสกัดความรู้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเก็บรักษาไว้และเผยแพร่ให้คงอยู่ด้วยวิธีการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้เข้ามาศึกษาสามารถนำไปปรับใช้และถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ไปสู่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเลือกสื่อการสอนมาใช้มีข้อคำนึงและหลักการที่จำเป็น เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ทันสมัย ประหยัดเวลาและงบประมาณ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด คณะผู้ดำเนินการ การจัดการองค์ความรู้ จึงเห็นความสำคัญการจัดการองค์ความรู้ด้านการเลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยแสวงหาความรู้จากผู้ที่มิประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอนในการจัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์และดนตรีในระดับชั้นวัยต่าง ๆ เช่น ครูพี่เลี้ยง ครูนิเทศประจำสาขา ครูนิเทศทั่วไป หรือครูที่ใช้สื่อการสอนด้านนาฏศิลป์ดนตรี มาเป็นระยะเวลา มากกว่า 3 ปีขึ้นไป ที่สามารถจะให้ความรู้ด้านการใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน ได้อย่างแท้จริง นักศึกษาฝึก

ประสบการณ์สอนวิชาชีพครูด้านนาฏศิลป์และดนตรี จึงควรได้รับองค์ความรู้และเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกประสบการณ์สอน

ด้านการเลือกใช้สื่อที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในยุคปัจจุบัน ด้านกฎหมายออนไลน์ พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาทักษะของตนเองด้านวิชาชีพครู อีกทั้งยังเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ไปฝึกประสบการณ์สอน สร้างความเชื่อมั่นให้แก่สถานประกอบการภายนอก ส่งผลให้วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับในการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูด้านนาฏศิลป์และดนตรีที่มีคุณภาพการถ่ายทอดด้านการสอนที่ทันสมัย เข้าถึงผู้เรียน และทันต่อการพัฒนาการศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในภาคตะวันออกมากขึ้น

การเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์และดนตรี เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนต้องมีความรู้ด้านทฤษฎี และความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ ซึ่งต้องถ่ายทอดความรู้ที่ถูกกำหนดไว้ในบทเรียน ให้บรรลุตามหลักสูตรกำหนด จึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ จดจำ สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ ดังนั้น การเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี จึงมีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ในทุกระดับชั้น

รายงานผลการดำเนินการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน

เรื่อง การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี

การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้เกิดพัฒนาการของความรู้หรือการจัดการความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายใน องค์กร มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน คือ

1. การบ่งชี้ความรู้ ประเด็นยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี คือ การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ ไทยแลนด์ 4.0 และเชื่อมโยงกับเป้าประสงค์ด้านจำนวนผู้จบการศึกษาวิชาชีพครูด้านนาฏศิลป์และดนตรีได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน โดยผู้ใช้สื่อการสอนด้านนาฏศิลป์และดนตรี คือนักศึกษาฝึกประสบการณ์สอน ภาคเรียนที่ 1 /2563 และครูผู้สอนระดับปฏิบัติการถึงครูชำนาญการพิเศษ ทั้งภายในและภายนอก

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ การแสวงหาความรู้ โดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนำผู้ใช้สื่อการสอนที่อยู่ในยุคสมัยปัจจุบัน และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ใช้สื่อการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ 1) ผศ.ประสาน ธัญญะชาติ ข้าราชการบำนาญด้านดนตรีไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 2) นายชัช สุวรรณเบญจรงค์ ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.3) วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี 3) นางอิสริย์ ช้อนทอง ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.3) โรงเรียนพลับพลา 4) นางธันนัญญา บุญมาเสมอ ครูผู้สอนด้านดุริยางค์ไทย (คศ.3) วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี 5) นางสาวธรรดา ประเสริฐ ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.3) วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี 6) นางสาวลักษมี กิมเต็ก ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.2) โรงเรียนสฤติเดช 7) นายพรชัย นุ่มเจริญ ครูผู้สอนด้านดุริยางค์ไทย (คศ.1) โรงเรียนสฤติเดช 8) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระดับชั้นปีที่ 5 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี ปีการศึกษา 2563 ที่มีความแตกต่างทั้งสถานที่ บริบท สภาพแวดล้อม และวัยอายุ มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การใช้สื่อการสอน

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ มีการจัดวางโครงสร้างความรู้ โดยแยกสาขาวิชาเป็น 2 สาขา คือดนตรีและนาฏศิลป์ พร้อมจัดแยกประเภทสื่อการสอน เป็น 3 สื่อ คือสื่อพื้นฐาน สื่อดิจิทัล และสื่อบุคคล

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ ใช้วิธีเรียบเรียงการใช้สื่อการเรียนการสอนทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีเอกสารอ้างอิง ให้มีความน่าเชื่อถือ

5. การเข้าถึงความรู้ จัดการนำความรู้ที่ผ่านการเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ นำไปให้ผู้รู้เข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้โดยสะดวก ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ของวิทยาลัยฯ โดยเข้าไปที่ลิงค์ <https://bit.ly/32EHx3P> หรือเผยแพร่ผ่าน QR Code

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ใช้วิธีการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยการจัดเวทีและเชิญบุคคลภายนอกที่มีประสบการณ์การสอนทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี และการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี มาแลกเปลี่ยนความรู้

7. การเรียนรู้ ได้นำองค์ความรู้ เรื่อง การเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี นำไปเผยแพร่แก่ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์และดนตรีภายในวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี และโรงเรียนอื่นๆ รวมถึงนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป

สรุปผลการปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ KM ด้านการเรียนการสอน
เรื่อง การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี
ครั้งที่ 1-5

ประธานกลุ่ม	นางสาวธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์	หัวหน้าภาควิชาศึกษาทั่วไป
เลขานุการกลุ่ม	นางสาวกาญจนา วงศ์ม่าน	ครูชำนาญการ
สมาชิกคณะทำงาน	1. นางสาวธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์	หัวหน้าภาควิชาศึกษาทั่วไป
	2. นายชัย สุวรรณเบญจางค์	ครูชำนาญการพิเศษ
	3. นางสาวธรรดา ประเสริฐ	ครูชำนาญการพิเศษ
	4. นางธนันณัญญา บุญมาเสมอ	ครูชำนาญการพิเศษ
	5. นางสาวกาญจนา วงศ์ม่าน	ครูชำนาญการ
	6. ดร.รุ่งโรจน์ ก้าววัฒนพันธ์	อาจารย์
ผู้จับเวลา	ดร.รุ่งโรจน์ ก้าววัฒนพันธ์	ผู้จับเวลา

การวางแผนกระบวนการจัดการความรู้(KM)
เรื่อง การเลือกสื่อที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี
ครั้งที่ 1

การวางแผนกระบวนการจัดการความรู้

ขั้นตอน	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม	ผู้ดำเนินการ
ขั้น 1. การบ่งชี้ความรู้	20 กุมภาพันธ์ 2563	คณะกรรมการ KM ร่วมประชุมการดำเนินการจัดทำ KM	คณะกรรมการ KM	คณะกรรมการ KM
ขั้น 2. การสร้างและแสวงหาความรู้	19 มีนาคม 2563	ทำความเข้าใจกลั่นกรองความรู้รอบที่ 1	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 16 คน	คณะกรรมการ KM

ครั้งที่ 2

ขั้นตอน	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม	ผู้ดำเนินการ
ขั้น 2. การสร้างและแสวงหาความรู้	21 พฤษภาคม 2563	กลั่นกรองความรู้รอบที่ 2	นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้านนาฏศิลป์และดนตรี	คณะกรรมการ KM

ครั้งที่ 3

ขั้นตอน	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม	ผู้ดำเนินการ
ขั้น 2. การสร้างและ แสวงหาความรู้	11 มิถุนายน 2563	กลั่นกรองความรู้ รอบที่ 3	*รายชื่อแนบ	คณะกรรมการ KM

- * 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาน ธัญญะชาติ ข้าราชการบำนาญด้านดนตรีไทย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. นางอิสริย์ ช้อนทอง ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.3) โรงเรียนพลับพลา
3. นางสาวลักขมี กิมเต็ก ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.2) โรงเรียนสฤชดิเดช
4. นายพรชัย นุ่มเจริญ ครูผู้สอนด้านดุริยางค์ไทย (คศ.1) โรงเรียนสฤชดิเดช
5. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านนาฏศิลป์และดนตรี ระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 5
วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี ปีการศึกษา 2563

ครั้งที่ 4

ขั้นตอน	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม	ผู้ดำเนินการ
ขั้น 2. การสร้างและ แสวงหาความรู้	25 มิถุนายน 2563	กลั่นกรองความรู้ รอบที่ 4	*รายชื่อแนบ	คณะกรรมการ KM

- *1. นายชัช สุวรรณเบญจางค์ ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.3) วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
2. นางธันนัญญา บุญมาเสมอ ครูผู้สอนด้านดุริยางค์ไทย (คศ.3) วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
3. นางสาวธรรดา ประเสริฐ ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.3) วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี

ครั้งที่ 5

ขั้นตอน	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม	ผู้ดำเนินการ
ขั้น 3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ	30 มิถุนายน 2563	การจัดความรู้ให้เป็นระบบ มีการจัดวางโครงสร้างความรู้โดยแยกสาขาวิชาเป็น 2 สาขา คือ ดนตรีและนาฏศิลป์ พร้อมจัดแยกประเภทสื่อการสอนเป็น 3 สื่อ คือ สื่อพื้นฐาน สื่อดิจิทัล และสื่อบุคคล	คณะกรรมการ KM	คณะกรรมการ KM
ขั้น 4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้	21 กรกฎาคม 2563	การประมวลและกลั่นกรองความรู้ ใช้วิธีเรียบเรียงการใช้สื่อจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีเอกสารอ้างอิง ให้มีความน่าเชื่อถือ	คณะกรรมการ KM	คณะกรรมการ KM
ขั้น 5 การเข้าถึงความรู้	29 กรกฎาคม 2563	การเข้าถึงความรู้ จัดการนำความรู้ที่ผ่านการเรียบเรียงอย่างเป็นระบบนำไปให้ผู้รู้เข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้โดยสะดวก ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ของ	คณะกรรมการ KM	คณะกรรมการ KM

ขั้นตอน	วัน เดือน ปี	วิทยาลัยฯ กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม	ผู้ดำเนินการ
ขั้น 6 การแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้	18 สิงหาคม 2563	ใช้วิธีการแลกเปลี่ยน ความรู้โดยการจัด เวทีและเชิญ บุคคลภายนอกที่มี ประสบการณ์การ สอนทางด้านนาฏ ศิลป์และดนตรี และ การใช้สื่อการสอนที่ เหมาะสมสำหรับ ผู้เรียนด้านนาฏศิลป์ และดนตรี มา แลกเปลี่ยนความรู้	คณะกรรมการ KM	คณะกรรมการ KM
ขั้น 7 การเรียนรู้	1 กันยายน 2563	ได้นำองค์ความรู้ เรื่อง การเลือกสื่อ การสอนที่เหมาะสม สำหรับผู้เรียนด้าน นาฏศิลป์และดนตรี นำไปเผยแพร่แก่ ครูผู้สอนด้าน นาฏศิลป์และดนตรี ภายในวิทยาลัยนาฏ ศิลป์จันทบุรี และ โรงเรียนอื่นๆ รวมถึงนักศึกษาที่ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ครูในปีการศึกษา ต่อ ๆ ไป	คณะกรรมการ KM	คณะกรรมการ KM

สรุปองค์ความรู้ การจัดการองค์ความรู้(Km)

เรื่อง การใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี

การเลือกสื่อการสอนมาใช้มีข้อคำนึงและหลักการที่จำเป็น เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ทันสมัย ประหยัดเวลาและงบประมาณ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด คณะผู้ดำเนินการจัดการองค์ความรู้จึงเห็นความสำคัญการจัดการองค์ความรู้ด้านการเลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยแสวงหาความรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอนในการจัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์และดนตรีในระดับชั้นวัยต่าง ๆ เช่น ครูพี่เลี้ยง ครูนิเทศประจำสาขา ครูนิเทศทั่วไป หรือครูที่ใช้สื่อการสอนด้านนาฏศิลป์ดนตรี มาเป็นระยะเวลา มากกว่า 3 ปีขึ้นไป ที่สามารถจะให้ความรู้ด้านการใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน ได้อย่างแท้จริง นักศึกษาฝึกประสบการณ์สอนวิชาชีพครูด้านนาฏศิลป์และดนตรี จึงควรได้รับองค์ความรู้และเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกประสบการณ์สอน

ด้านหลักการเลือกใช้สื่อที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในยุคปัจจุบัน ด้านกฎหมายออนไลน์ พรบ. คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาทักษะของตนเองด้านวิชาชีพครู อีกทั้งยังเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ไปฝึกประสบการณ์สอน สร้างความเชื่อมั่นให้แก่สถานประกอบการภายนอก ส่งผลให้วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับในการผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูด้านนาฏศิลป์และดนตรีที่มีคุณภาพการถ่ายทอดด้านการสอนที่ทันสมัย เข้าถึงผู้เรียน และทันต่อการพัฒนาการศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในภาคตะวันออกมากขึ้น

การเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์และดนตรี เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนต้องมีความรู้ด้าน ทฤษฎี และความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ ซึ่งต้องถ่ายทอดความรู้ที่ถูกกำหนดไว้ในบทเรียน ให้บรรลุตามที่ หลักสูตรกำหนด จึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ จดจำ สามารถ ปฏิบัติได้อย่างถูกวิธีและมีคุณภาพ ดังนั้น การเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์ และดนตรี จึงมีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ในทุกระดับชั้น

ความหมายของสื่อการสอน

สื่อ คือตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ แพลตฟอร์มหรือช่วยทำให้เนื้อหาที่ยากให้เป็นง่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ในเรื่องที่เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนอย่างเป็นรูปธรรมแบบง่าย ๆ ใน บรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ตื่นเต้น เร้าใจ ผู้เรียนเกิดความสนใจในเรื่องที่เรียน สามารถแก้ปัญหา การเรียนการสอนได้ ทำให้การจัดการศึกษาเรียนรู้เป็นไปด้วยความสะดวก ราบรื่น บรรลุเป้าหมายได้ง่ายกว่า สะดวกกว่า นำนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้และเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (สำลี รักสุทธี, 2553 : 9)

เกอร์ลาซ และลียาย (Gerlach and Ely, 1971 : 282) กล่าวว่า สื่อการสอนเป็นกุญแจสำคัญในการ วางแผนและการสอนเชิงระบบ สื่อเป็นคำที่ให้ความหมายของบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ หรือเหตุการณ์ที่สร้าง

เงื่อนไข ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทักษะ และทัศนคติ โดยครู ดำเนินการ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ก็สามารถเป็นสื่อการเรียนการสอนทั้งสิ้น

บราวน์ (Brown, 1973 : 2) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง อุปกรณ์ทั้งหลายที่ช่วยเสนอความรู้ให้แก่ผู้เรียนจนเกิดผลการเรียนที่ดี และรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การศึกษานอกสถานที่ การแสดงบทบาทสมมติ นาฏการ การสาธิต การทดลอง การสัมภาษณ์ และตลอดจนถึงการสำรวจ เป็นต้น

ชอร์ส (Shores, 1960 : 1) กล่าวว่า สื่อการสอนเป็นเครื่องมือช่วยในการสื่อความหมายใด ๆ ก็ตาม ที่จัดขึ้นโดยผู้สอนและผู้เรียนเพื่อเสริมความรู้ เครื่องมือทุกชนิดจัดเป็นสื่อการสอน เช่น หนังสือในห้องสมุด สื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สไลด์ รูปภาพ และแผนที่ ตลอดจนวัสดุ ของจริง และทรัพยากรจากชุมชน

สรุปได้ว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นตัวกลางหรือช่องทางเพื่อเชื่อมโยงและถ่ายทอดเนื้อหาความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจและมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

สรุปการเลือกสื่อที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี ครูผู้สอนมีวิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ในระดับชั้นประถมศึกษา และระดับชั้นมัธยมศึกษา
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / ศึกษาเนื้อหาที่สอน และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อผลิตและเลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหา
3. ช่วงวัยของผู้เรียน แบ่งระดับช่วงวัย ดังนี้
 - ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ประถมศึกษาปีที่ 1-3) นักเรียนชอบเรียนกับครูแบบสอนปฏิบัติ มากกว่าการอ่านจากตัวหนังสือ เลือกใช้สื่อเรียนปนเล่นเกม ใช้เสียงสูง-ต่ำ ให้น่าสนใจ และเก็บคะแนนให้รางวัลบ่อยๆ ควรมีสีสัน รูปภาพ วิดีโอ เด็กชอบการเคลื่อนไหว สื่อจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัยของเด็ก บางโรงเรียนไม่มีจอภาพ อาจใช้ไมโครโฟน หรือเครื่องขยายเสียง อยู่ที่บริบทของโรงเรียนนั้น ๆ
 - ประถมศึกษาตอนปลาย (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) เลือกใช้สื่อ Power point หรือ Youtube ตัวหนังสือสีส้มเหมาะสม มีคำถามท้ายบท ใช้สื่อบัตรคำ วิดีโอ วิดีทัศน์ภาพเคลื่อนไหว
 - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เลือกใช้สื่อดิจิทัล หรือสื่อออนไลน์ Application ต่างๆ เช่น Google classroom , Kahoot ครูเป็นผู้เสริมความรู้ นักเรียนจะสนใจสื่อวิดีโอ หรือสร้างเกมจาก Power point ที่มีภาพเคลื่อนไหว
 - มัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) เลือกใช้สื่อเหมือนจริง หรือสื่อที่แสดงภาพเคลื่อนไหว ได้อย่างชัดเจน ผู้สอนต้องสามารถปฏิบัติท่าทำได้อย่างแม่นยำ หรือสาธิตจากครูผู้สอนด้วยการตีท่วงทำนอง

จังหวะดนตรี การขับร้อง สื่อที่ดีที่สุดคือครูผู้สอน นักเรียนจะไม่ค่อยสนใจ Power point บนกระดานหรือบนจอภาพ

4. เลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ โดยพิจารณาจากความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์

5. คุณภาพของสื่อ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา เช่น ประวัติความเป็นมา กระบวนท่ารำ ท่วงทำนองของดนตรี รูปแบบการแสดง ฯลฯ

ประเภทของสื่อการสอนสำหรับใช้ในการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์และดนตรี

ได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. สื่อบุคคล ครูคือสื่อที่ดีที่สุด การเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์และดนตรีส่วนใหญ่ใช้สื่อเป็นตัวบุคคล เพราะผู้เรียนนิยมเลียนแบบจากต้นแบบ หลักการสอนด้านนาฏศิลป์และดนตรี ส่วนใหญ่ใช้หลักการเลียนแบบจากต้นแบบ ครูต้องปรับตัว สร้างทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียน บุคลิกภาพ การแต่งกาย เทคนิคการพูด น้ำเสียง การสอนนาฏศิลป์และดนตรี ผู้สอนต้องมีเทคนิคการสอนและมีวิธีการสอนที่สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียน มีความน่าสนใจ ในการสอนควรควบคู่ทั้งการปฏิบัติและการบรรยาย อาจใช้ตัวครูเป็นกระบอกสะท้อนภาพให้นักเรียนได้เห็นท่าทางของท่ารำที่ถูกต้อง ซึ่งเรียกว่าการสอนโดยใช้สื่อครูเป็นกระบอก มีการสอนจากง่ายไปยาก ควรสอดแทรกเทคนิคการอธิบาย ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักอธิบายให้ชัดเจน โดยเฉพาะการสอนนักเรียนระดับชั้นเล็ก ๆ ต้องอธิบายให้ชัดเจน นอกจากทำให้นักเรียนจำท่ารำได้แม่นยำแล้วยังสามารถตอบได้เมื่อถูกซักถาม การอธิบายต้องเน้นควบคู่ไปกับการปฏิบัติทุกครั้ง

ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน องค์กรประกอบที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนขึ้นอยู่กับเทคนิคและวิธีการสอนของผู้สอนที่จะช่วยกระตุ้นส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ก้าวหน้าขึ้นผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนโดยหาเทคนิควิธีการสอนและสื่อแปลกใหม่ ๆ มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองคอยติดตามและให้กำลังใจพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการแสดงออกด้วยการพูดการกระทำตามจินตนาการและความพึงพอใจของผู้เรียนซึ่งจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีแต่ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาในหลักสูตรเพื่อนำเนื้อหาเหล่านั้นมาแผ่ขยายประเด็นต่าง ๆ ให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น

1.1 ด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย น้ำเสียง

1.2 เทคนิคและวิธีการสอน/กระบวนกรถ่ายทอด

1.3 ความสามารถในการจัดการชั้นเรียน

2. สื่อพื้นฐาน คือ วัสดุ อุปกรณ์ ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น แผนภูมิ แผนภาพ โปสเตอร์ Pop up เอกสาร สิ่งพิมพ์ หุ่นจำลอง เป็นต้น
3. สื่อดิจิทัล เป็นสื่อที่ผลิตขึ้นจากการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาประดิษฐ์ขึ้น เช่น บทเรียนผ่านเว็บบทเรียนออนไลน์ สื่อมัลติมีเดีย สื่อวีดิทัศน์ สื่อ CAI และ Power Point

ประโยชน์ของสื่อการสอน

สื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ การเรียนรู้ ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมี อิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และให้คุณประโยชน์ (กรมวิชาการ, 2545) ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ เกิดความคิดรวบยอดในสิ่งที่เรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนสู่การเรียนรู้ เป็น กระบวนการ เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และสามารถบูรณาการสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงกัน
3. ส่งเสริมการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่ แปลกใหม่ กระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มขึ้น
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในหลายมิติจากสื่อที่หลากหลาย รู้วิธีการใช้สื่อและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการค้นคว้าเพิ่มเติม และเชื่อมโยงโลกที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน (เชมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม, 2559 :12-13)

เชมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม. การออกแบบสื่อการศึกษาสร้างสรรค์ Creative Educational Media Design. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559.

ข้อเสนอแนะ ในการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี มีดังนี้

1. โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่นิยมให้นักเรียนนำเครื่องมือสื่อสาร ประเภทมือถือหรือสมาร์ตโฟนมาโรงเรียน
2. บริบทของสถานศึกษาบางแห่ง ไม่มีคอมพิวเตอร์หรือจอภาพนำเสนอสื่อฯ ในชั้นเรียน
3. งบประมาณในการสนับสนุนการผลิตสื่อฯ ไม่เอื้อต่อครูผู้สอน

ภาคผนวก

การกลั่นกรองความรู้รอบที่ 1 โดยนักศึกษาฝึกประสบการณ์การสอนวิชาชีพครู สาขานาฏศิลป์และดนตรี

สื่อการสอนด้านดนตรี

1. ยึดครูผู้สอนเป็นหลัก แต่จะมีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน สื่อที่เป็นรูปธรรมผสมผสานระหว่างครูกับผู้เรียน
2. เป็นสื่อที่นักเรียนให้ความสนใจ ทันสมัย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีภาพและเสียง หรือบัตรคำ
3. มีภาพและเสียง วิดีโอ สื่อดิจิทัลที่หลากหลาย

สื่อการสอนด้านนาฏศิลป์

1. สื่อ AR ที่มีภาพและเสียง สื่อวิดีโอ
2. สื่อที่เป็นตัวครูผู้สอนโดยตรง หรือ power point
3. ภาพและเสียง ที่เป็นวิดีโอ ที่เรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง
4. ประเภทเกม สื่อจากเว็บ สื่อดิจิทัล
5. Youtube หรือ power point

6. ใบความรู้ ใบงาน หรือ Youtube
7. ประเภทเกม เน้นภาพ ตัวหนังสือน้อยๆ สรุปลั้่นๆ ให้ นักเรียนเข้าใจได้ง่าย
8. สื่อที่ดีที่สุดคือครู ในการเรียนปฏิบัติ ทฤษฎีควรใช้มัลติมีเดียหรือ Power point ซึ่งสามารถทำแบบออนไลน์ นักเรียนทบทวนความรู้ได้
9. สื่อที่สามารถจับต้องได้
10. สื่อ AR ตัวหนังสือให้เหมาะสม
11. สื่อดิจิทัล นักเรียนจะให้ความสนใจมากกว่า
12. สื่อ AR เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อนักเรียนอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น
13. ควรแทรกการ์ตูนในเนื้อหา หรือ AR การสอนน่าจูงใจกระเบน
14. Power point ที่มีความหลากหลายใช้ลูกเล่น

การกลั่นกรองความรู้รอบที่ 2 โดยนักศึกษาฝึกประสบการณ์การสอนวิชาชีวครู สาขานาฏศิลป์และดนตรี

สื่อการสอนด้านนาฏศิลป์

1. การสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้สอนต้องสามารถปฏิบัติทำได้อย่างแม่นยำ สื่อที่ดีที่สุดคือครูผู้สอน นักเรียนจะไม่ค่อยสนใจ Power point บนกระดานหรือบนจอ
2. การใช้ Power point หรือ Youtube ที่บางโรงเรียนไม่อนุญาตให้นักเรียนนำโทรศัพท์มาใช้
3. การสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใช้ Google classroom , Kahoot และ Power point ครูเป็นผู้เสริมความรู้
4. การสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้ Power point หรือ Youtube ตัวหนังสือสีส้มเหมาะสม มีคำถามท้ายบท
5. การใช้สื่อวิดีโอ นักเรียนจะสนใจมากกว่า ภาพและเสียงธรรมดา
6. สื่อที่ให้นักเรียนดูผ่านโทรศัพท์มากที่สุด นักเรียนจะสนใจมาก
7. ใช้ตัวครูผู้สอนเป็นสื่อดีที่สุด
8. สร้างเกมจาก Power point สื่อวิดีโอ รูปภาพ มีภาพเคลื่อนไหว

9. การสอนในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนจะสนใจสื่อวิดีโอ มากกว่า Power point

10. การสอนในระดับ ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไม่มีจอภาพ จึงใช้ไมโครโฟนเป็นสื่อเครื่องขยายเสียง และสอนสื่อที่เป็น 3 มิติ ใช้การเรียนรู้แบบเล่นเกม

11. นักเรียนชอบเรียนกับครูแบบสอนปฏิบัติ มากกว่าการอ่านจากตัวหนังสือ

สื่อการสอนด้านดนตรี

1. ระดับประถม ใช้สื่อบัตรคำ วิดีโอ ม.ปลาย ใช้สื่อเหมือนจริง

2. ใช้ Power point เครื่องดนตรี ตัวอักษรควรชัดเจน มีรูปภาพดึงดูดความสนใจ

3. สอน ประถมศึกษาปีที่ 1-3 ใช้เกม หรือวิดีโอ และให้นักเรียนได้จับเครื่องดนตรีของจริง ทำให้นักเรียนรู้กายภาพของเครื่องดนตรี

4. บางโรงเรียนไม่มีจอโปรเจคเตอร์ จำเป็นต้องสร้างสื่อพื้นฐาน

การกลั่นกรองความรู้รอบที่ 3 โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนจากหน่วยงานภายนอก ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาน ธัญญะชาติ ข้าราชการบำนาญด้านดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. นางอิสริยา ช้อนทอง ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.3) โรงเรียนพลับพลา

3. นางสาวลักขมิ กิมเต็ก ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.2) โรงเรียนสฤติเดช

4. นายพรชัย นุ่มเจริญ ครูผู้สอนด้านดุริยางค์ไทย (คศ.1) โรงเรียนสฤติเดช

สื่อการสอนด้านดนตรี

1. - การเลือกสื่อต้องขึ้นอยู่กับผู้เรียน ระดับชั้น ช่วงวัย อายุ

- ต้องดูทรัพยากรที่มี ในการผลิตสื่อ เงิน หรืองบประมาณ ที่จะสร้างสื่อ

2. - ต้องดูหลักสูตรสถานศึกษา จุดประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด

- น่าสนใจ เข้าใจง่าย ระดับชั้นประถมควรเป็นรูปแบบเกม

- หาวัดอุปกรณ์ที่อยู่รอบๆตัว นำมาประดิษฐ์ เป็นที่เคาะจังหวะ

สื่อการสอนด้านนาฏศิลป์

1. - สามารถบูรณาการวิชานาฏศิลป์ได้ทุกระดับชั้น และทุกรายวิชา

- ความพร้อมของโรงเรียนมีผลต่อการผลิตสื่อ

2. เน้นการสร้างทัศนคติที่ดี กับผู้เรียน

- สื่อปฐมวัย ควรมีสีสัน รูปวาด วิดีโอ เด็กชอบการเคลื่อนไหว
- ระดับประถม เน้นเรียนปนเล่น ใช้เสียงสูงต่ำ ให้น่าสนใจ และเก็บคะแนนให้รางวัลบ่อยๆ
- ระดับมัธยม เน้นสื่อกระดาน ที่เป็นเนื้อหาความรู้ ตัวครูต้องทำตัวให้น่าสนใจ ไม่เน้นเกมส์มาก
- สื่ออยู่ที่บริบทของโรงเรียน สื่อจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัยของเด็ก
- ครูคือสื่อที่ดีที่สุด ครูต้องปรับตัว สร้างทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียน บุคลิกภาพ การแต่งกาย เทคนิค

การพูด น้ำเสียง

กลั่นกรองรอบที่ 4 โดยครูผู้สอนภายในวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี

ด้านนาฏศิลป์ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1 อาจารย์ชัช สุวรรณเบญจางค์

การเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ส่วนใหญ่ใช้สื่อเป็นตัวบุคคล เพราะผู้เรียนนิยมเลียนแบบจากต้นแบบ ส่วนสื่ออีกประเภทหนึ่งที่นิยมใช้คือสื่อของจริง จากประสบการณ์จริง เครื่องแต่งกายจริงที่ใช้ในปัจจุบัน ส่วนสื่อดิจิทัลไม่ค่อยได้ใช้ ซึ่งอาจารย์ชัช สุวรรณเบญจางค์ ครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สาขาวิชานาฏศิลป์ฯ กล่าวว่า หลักการสอนด้านนาฏศิลป์ไทยส่วนใหญ่ใช้หลักการเลียนแบบก่อนจากต้นแบบและในระดับสูงขึ้นไปจึงจะเป็นการสร้างสรรคจากความรู้ความสามารถที่ฝึกมาจากขั้นต้น

ด้านนาฏศิลป์ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 2 อาจารย์ฐรดา ประเสริฐ

ให้ข้อมูลด้านสื่อที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์มีรายละเอียดดังนี้ สื่อที่เป็นสื่อของจริงเช่น เครื่องแต่งกายก็ควรมีเครื่องแต่งกายให้เห็น ซึ่งอาจจะเป็นสื่อ Power point หรือสื่อวีดิทัศน์ และตัวครูผู้สอนสามารถใช้ได้ทุกระดับชั้น Power point ใช้ในระดับมัธยมเป็นต้นไป ส่วนสื่อวีดิทัศน์ใช้ในระดับอนุบาลจนถึงปริญญาตรี ในส่วนของสื่อวีดิทัศน์ถ้าสอนในระดับชั้นอนุบาลควรจะมีสีสันรูปภาพและเนื้อหาที่เชื่อมโยงเป็นการชวนให้มีความน่าสนใจแต่ถ้าเป็นระดับมัธยมควรจะมีเนื้อหาและมีสีสันที่สวยงามสามารถดูได้ทุกที่ ครูนาฏศิลป์ต้องมีเทคนิคการสอนและมีวิธีการสอนอาจใช้บทเพลงหรืออาจใช้ตัวครูเป็นกระจก

การเรียนนาฏศิลป์ครูต้องใช้วิธีการสอนโดยครูเป็นกระจก ให้สะท้อนภาพให้นักเรียนได้เห็นท่าทางของท่ารำที่ถูกต้อง ซึ่งเรียกว่าการสอนโดยใช้สื่อครูเป็นกระจก มีการสอนจากง่ายไปยาก ควรสอดแทรก

เทคนิคการอธิบาย ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักอธิบายทำร่ำ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้แต่อธิบายไม่ได้ข้อนี้เป็นข้อเสียของผู้เรียนด้านนาฏศิลป์ ดังนั้นจึงต้องฝึกเรื่องการฝึกอธิบายให้ชัดเจนโดยเฉพาะการสอนนักเรียนระดับชั้นเล็กๆ ต้องอธิบายให้ชัดเจนนอกจากทำให้นักเรียนจำทำร่ำได้แม่นยำแล้วยังสามารถตอบได้เมื่อถูกซักถาม การอธิบายต้องเน้นควบคู่ไปกับการปฏิบัติทุกครั้ง เด็กเล็ก ๆ นิยมใช้สื่อ Pop up การสอนเกมต้องขึ้นกับเนื้อหาสามารถบูรณาการได้หมด เด็กมัธยมชอบทำสื่อ Pop up เด็กประถมชอบดูสื่อมากกว่าทำ

ด้านดนตรีผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 คือ อาจารย์ธรรณญา บุญมาเสมอ

ครูผู้สอนด้านดนตรีระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาดนตรีไทย เป็นวิชาปฏิบัติครูผู้สอนต้องคอยชี้แจงชี้แนะในรายวิชาปฏิบัติ ในส่วนของดนตรีไทยจะมีในเรื่องของประวัติผู้แต่งศัพท์สังคีต หรือประวัติเพลงจะใช้สื่อประเภท PowerPoint หรือสื่อมัลติมีเดียประเภทประวัติเพลง มีภาพมีเสียงให้นักเรียนได้เห็นเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน แทนที่จะนั่งต่อเพลงอย่างเดียวจะทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย ด้านทฤษฎีจึงมีการใช้สื่อประเภทนี้ด้วยในส่วนของปฏิบัติครูอาจจะหาวิธีการโดยใช้สื่อการบรรเลงเพลงที่บรรเลงการ Show ต่าง ๆ ในสื่อ You tube ให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน เท่าที่สอนมาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนักเรียนจะมีความคิดเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น สื่อที่ใช้จึงเป็นลักษณะสืบค้นหาจากอินเทอร์เน็ตได้ แต่ในรายวิชาปฏิบัติก็ยังคงให้ความสำคัญกับครูผู้สอนเป็นหลัก

การเลือกใช้สื่อต้องดูคุณภาพของสื่อว่าถูกต้องหรือไม่ ให้ตรวจเช็คให้ดี เพราะฉะนั้นการเลือกสื่อที่อยู่ในอินเทอร์เน็ตนั้นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ถึงอย่างไรก็ดีก็ยังคงใช้ครูผู้สอนอยู่ และฝึกให้นักเรียนเลือกใช้สื่ออย่างถูกต้อง

จากการสังเกต ถ้าการใช้สื่อที่มีผู้เรียนเป็นส่วนร่วมจะทำให้สื่อที่น่าสนใจกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดีมากขึ้น

*****จบการสัมภาษณ์*****

ประมวลภาพการปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) ด้านการเรียนการสอน
เรื่อง การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี

การถกแถลงความรู้รอบที่ 1

โดยนักศึกษาฝึกประสบการณ์การสอนวิชาชีพครู สาขานาฏศิลป์และดนตรี

นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง ใช้สื่อการสอนด้านนาฏศิลป์ และดนตรี เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็น
คนละ 3 นาที และมีการบันทึกเสียง จดบันทึกความรู้ เพื่อให้คณะกรรมการนำไปกลั่นกรองความรู้

คณะกรรมการได้ร่วมสังเกตการณ์ และจับเวลาการพูดแสดงความคิดเห็นการถ่ายทอดความรู้
ของนักศึกษา เพื่อให้การแลกเปลี่ยนความรู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

การถ่วงรองความรู้รอบที่ 2

โดยนักศึกษาฝึกประสบการณ์การสอนวิชาชีพครู สาขานาฏศิลป์และดนตรี

นักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์สอน ตามโรงเรียนต่างๆ ใน จ.จันทบุรี ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องการใช้สื่อการสอนด้านนาฏศิลป์ และดนตรี เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิด คนละ 3 นาที และมีการบันทึกเสียง จดบันทึกความรู้ เพื่อให้คณะกรรมการนำไปกลั่นกรองความรู้

คณะกรรมการได้ร่วมสังเกตการณ์ และจับเวลาการพูดแสดงความคิดการถ่ายทอดความรู้
ของนักศึกษา เพื่อให้การแลกเปลี่ยนความรู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในรอบที่ 2

การกลั่นกรองความรู้รอบที่ 3

โดยครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์และดนตรี จากหน่วยงานภายนอก และนักศึกษาฝึกประสบการณ์
การสอนวิชาชีพครู สาขานาฏศิลป์และดนตรี ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

นักศึกษาฝึกประสบการณ์การสอนวิชาชีพครู สาขานาฏศิลป์และดนตรี
 ให้ความสนใจกับความรู้ที่วิทยากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมบันทึกความรู้ประกอบการฟัง
 อย่างตั้งใจ

นักศึกษาได้ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้กับวิทยากร ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ดนตรีที่เป็นบุคคลภายนอก
พร้อมเก็บเกี่ยวความรู้ นำไปปรับใช้ในการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมต่อไป

การกลั่นกรองความรู้รอบที่ 4-5

โดยครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์และดนตรี ภายในวิทยาลัย และคณะกรรมการKM

สัมภาษณ์ครูผู้สอนที่ใช้สื่อการสอนด้านนาฏศิลป์และดนตรี เป็นรายบุคคล พร้อมกลั่นกรองความรู้

การเผยแพร่องค์ความรู้

เรื่อง การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อWebsite

การจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM)

เรื่อง การเลือกสื่อที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี

วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2563

คณะทำงาน	1. นางสาวณัฏฐา ธรรมเจริญพงษ์	ประธานกลุ่ม
	2. นายอัฐ สุวรรณบุญจางค์	กรรมการ
	3. นางอนันต์นุภา บุญมาเสมอ	กรรมการ
	4. นางสาวธรรดา ประเสริฐ	กรรมการ
	5. ดร.รุ่งโรจน์ กวีวัฒน์พันธ์	กรรมการ
	6. นางสาวกาญจนา วงศ์ม่าน	กรรมการและเลขานุการ

ขอขอบคุณ

1. ศร.ดร.สมเกียรติ ภูมิภักดิ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
2. ศร.ประสาน ถัญญะชาติ ผู้อำนวยการบ้านนาฏศิลป์ไทย ม.ราชภัฏรำไพพรรณี
3. นายอัฐ สุวรรณบุญจางค์ ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.3) วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
4. นางอัสริย์ ชื่อนทอง ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.3) โรงเรียนชลประทาน
5. นางอนันต์นุภา บุญมาเสมอ ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.3) วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
6. นางสาวธรรดา ประเสริฐ ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.3) วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
7. นางสาวลักขมีย์ ทิมศักดิ์ ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.2) โรงเรียนสตรีศรีนคร
8. นายพรชัย ขุ่มเจริญ ครูผู้สอนด้านนาฏศิลป์ไทย (คศ.1) โรงเรียนสตรีศรีนคร
9. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระดับชั้นปีที่ 5 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี ปีการศึกษา 2563

ออกแบบ/กราฟิก นายพัลลภวิไล เรืองเดชนุกุลศิริ

สถานที่ติดต่อหน่วยงาน วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี เลขที่ 62 ถ.ชวเนตรวิศ ต. วัดใหม่

อ.เมือง 22000 โทร. 039 - 313214 โทร. 039 - 313214

www.nadthasichan.thai.ac

การจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM)

คู่มือ

เลือกสื่อที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนด้านนาฏศิลป์และดนตรี

วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม